

Dicetur jus patronatus esse annexum spiritualibus antecedenter, beneficium vero esse annexum officio consequenter. Sed contra, primo, quia licet jus patronatus sit antecedens respectu beneficii conferendi per præsentationem factam in vi talis juris, respectu fundi est tanquam consequens; nam cum illo transit, et ratione illius comparatur; ergo in hoc est similitudo rationis. Imo quodammodo major, nam in jure patronatus, id quod est spirituale quasi nascitur ex temporali, in beneficio autem temporale nascitur ex spirituali; facilius autem videtur vendere fructum, non vendita radice, quam vendere radicem, quæ secum portet fructum, et non vendere fructum. Si ergo hoc non obstat quominus, vendito fundo, non vendatur jus præsentandi, multo minus obstat quominus, vendito temporali fructu, non vendatur spiritualis titulus, qui antecedit.

16. Ultra hoc etiam videtur parum referre, quod annexum temporale sit consequenter vel antecedenter, dummodo inseparabilitas et translatio unius cum alio interveniat, sicut invenitur etiam in calice consecrato. Nam magis conjuncta sunt in calice materiale et spirituale, quam in beneficio. Nam ibi manente vase integro, non potest per Ecclesiam fieri separatio, hic autem in rigore posset; et nihilominus in calice separantur quoad venditionem, et separatio solum fit intentione quoad mentem, et æstimatione materiæ quoad contractum, id est, ut ratione spiritualitatis non pluris vendatur; ergo ex natura rei idem esse posset in beneficiis. Nam quod in uno temporale sit antecedens, in alio consequens, non videtur referre; quin potius quando antecedit, videtur habere rationem causæ, et secum trahere id quod spirituale est, et ideo magis quodammodo vendi effectus in causa, seu cum illa, et nihilominus intentio et æstimatio ea separatur; ergo etiam in temporali, quod se habet ut consequens, et ut effectus, facilius poterit fieri separatio.

17. *Consecratio semper superat materiam, cui adhæret.* — Dicunt vero aliqui, in beneficio temporale esse accessorium, et minus principale, in calice vero materiam esse principalem, et consecrationem quasi accessorium et adjacens; in omnibus autem mistis attendendum esse id quod est præcipuum, accessoriumque sequi ad principale, et non e converso; et ideo posse consecrationem transire cum calice, non vero officium cum beneficio. Atque ita quando beneficium venditur, non

transit officium cum temporali vendito; ergo venditur ipsum, et cum ipso transit temporale. Sed imprimis (ut in superioribus notavi) non recte dici videtur, etiam in calice consecrationem esse minus principale; sicut enim in artificialibus sæpe opus superat materiam, ita in his sacris semper consecratio superat materiam cui adhæret, neque ideo non venditur consecratio, vendito calice, quia minus principalis est, sed potius quia dignior est, magisque inæstimabilis pretio, ac denique quia de facto non æstimatur. Deinde, concessio toto eo quod assumitur, inde nos inferimus contrario modo: nam, quia in beneficio temporale est accessorium ad spirituale, ideo vendito accessorio, non censetur vendi principale, sed in sua natura relinqui ut gratis donetur. Sicut polluto cœmeterio non censetur ecclesia polluta, quia est accessorium. Unde potius, vendito calice, videri posset vendita consecratio, tanquam accessorium cum principali; tamen revera non venditur, vel quia principalior est, vel certe (quod caput est) quia intentio contrahentium, et modus contrahendi potest separare accessorium a principali, et principale ab accessorio: sicut vendendo artificiatum, possum æstimare artem, gratis donando materiam; vel e converso gratis dare artificium, et materiam vendere, sive tale sit arte factum, ut in eo opus superet materiam, sive e contrario; semper enim respicitur ex voluntate et æstimatione contrahentium.

18. *Probat alia ratione.* — Unde tandem concluditur ratio alio modo formata, licet in idem redeat. Quia, licet consideremus totum beneficium ut quid unum constans ex spirituali et materiali, posset illud vendi, æstimando solam materiale partem, et non spirituale; ergo hoc non esset intrinsece malum, nisi esset prohibitum. Antecedens patet, quia illud pendet ex intentione, et modo æstimationis, ut ostensum est. Estque hæc res non valde metaphysica, sed moralis; nam id quod est spirituale in beneficio, si non haberet temporale commodum, difficilius acciperetur gratis quam daretur; ordinarie enim cupiunt homines exonerare se illo onere; volunt tamen se in temporali commodo vel incommodo indemes servare, et ideo optime possunt velle gratis dare quod spirituale est, vendere autem quod est temporale. Recipiens vero, licet videatur ita recipere onus spirituale, ut sine temporali commodo non esset recepturus, nihilominus illa tantum est quædam conditio sine

qua non; non vero accipit pro temporali tanquam pro pretio. Hic ergo modus vendendi unum totum ratione unius partis, et non ratione alterius, nec speculative, nec practice repugnat. Consequentia vero, scilicet, si hoc modo fiat, non inveniri intrinsece malitiam, patet, quia tunc non fit injuria rei spirituali, quia nec æstimatur pretio, nec est ratio venditionis aut æstimationis rei venditæ, et consequenter nullo modo venditur.

19. *Confirmatur ex pensionibus, quæ beneficiis imponuntur.* — Cap. Constitutus. — Et confirmatur, nam in Ecclesia usitatum est ut beneficia cum onere alicujus pensionis ab uno in alium transferantur, quod nunc fieri videmus auctoritate Pontificis, et olim videtur potuisse fieri ab Episcopis, ut colligitur ex capitul. *Constitutus*, de Religios. dom. Et si Episcopis non esset prohibitum, non apparet cur in suis episcopatibus id non esset eis licitum; ergo eadem ratione, si prohibitio non esset, posset unusquisque privatus beneficium suum cum simili onere alteri tradere, licet institutio esset ab Episcopo facienda: illa autem est quædam virtualis venditio emolumenti temporalis beneficii, quia est datio cum pacto oneroso. Eo vel maxime quod ea pensio postea potest pretio redimi; ergo etiam a principio potuisset compensari, ut dicebat Major. Denique supra diximus ita facere nunc Pontificem in auditoratu et clericatu cameræ, et ita dicitur simpliciter hæc officia vendere, quamvis quoad principale spiritualia sint, et temporale sit annexum illis spiritualibus functionibus et juri illarum, non antecedenter, sed consequenter; ergo, etc.

20. *Tertia opinio, asserens simoniam esse contra jus divinum vendere beneficium curatum; secus tamen si beneficium sit simplex.* — Tertia sententia media, et distinctione utens, refertur solet ex Panorm., in cap. *Extirpanda*, in Repet., § *Qui vero*, de Præbend., num. 53 et sequentibus, videlicet, vendere beneficium simplex non esse simoniam contra jus divinum, vendere autem beneficium curatum, vel majorem habens jurisdictionem, esse contra jus divinum. Ita refert sententiam Panormitani Navar. supra, d. cap. 23, num. 108, in fin., et Ugolin., d. § 5, num. 1; et Covarr., d. regul. *Peccatum*, 2 part., § 8, num. 8, et pro eadem refert Major., 4, distinct. 25, quæst. 3; et Sylvest., verb. *Simonia*, quæst. 3, et alios juristas. Refertur etiam Paul. Burgen., tract. de Irregular. et dispensat., tit. de Simonia, num. 23. Verumtamen Panormitanus illa distinc-

tione non utitur, nec Major aut Sylvest. illam referunt, nec est verisimilis, si sermo sit de proprio beneficio, ut mox ostendemus. Cajetanus ergo in d. Opusc. aliter refert sententiam Abbatis, neque ait falsum dixisse, sed fuisse diminutum, quia inter beneficia invendibilia, posuit illa quæ habent ordinis vel clavium executionem, et omisit ea quæ ratione alicujus officii clericalis conferuntur, cum tamen illa etiam sint annexa rei spirituali; nam officium clericale non spirituali annexum, sed spirituale est, ut supra ostensum est, et docet divus Thomas, dicta quæst. 100, artic. 3 et 4. Et quia hoc beneficium solum datur ad officium clericale, et non ad usum ordinis vel clavium, simplex vocatur, et ideo fortasse priores auctores attribuerunt Panormitano, quod dixerit beneficia simplicia solum ex prohibitione Ecclesiæ vendi non posse.

21. *Defenditur Panormitanus a calumnia.* — Sed ego in verbis Panormitani neque illum defectum aut excessum invenio. Cum enim late probasset sententiam Theologorum supra tractatam, quod beneficium vendi non potest, quia est annexum potestati ordinis aut clavium, subdit inferius hæc verba: *Et prædicta puto procedere, quando executio beneficii vel officii concernit divina.* Quæ verba sine dubio comprehendunt totum officium clericale, nam illud sine dubio concernit divina. Addit etiam: *Ut puta altaris administrationem, vel clavium executionem.* At vero sub altaris administratione comprehendit sine dubio totum clericale officium, quia totum ad altaris ministerium ordinatur aliquo modo, unde statim declarans quid excipiat, inquit: *Secus autem si concerneret tantum administrationem temporalem, ut est videre in hospitali.* Solum ergo excipit, quando præbenda vel redditus essent annexi alicui officio mere temporali, ut esse possunt. Tunc autem sine dubio exiit præbenda omni spiritualitate, et ideo laico dari potest, ut dixit Gloss., in capit. *Cum M.*, de Constit., verb. *Receperunt*, et declaravit idem Panormitanus in capitul. *Majoribus*, de Præbend., numer. 4. Et ita etiam annecti potest præbenda muneri pure temporali, ut, verbi gratia, lectioni grammaticæ, quam laicus legere possit. Tunc ergo clarum est illam non esse materiam simoniæ contra jus divinum, etiam secundum primam sententiam supra relatam. Cum ergo Panormitanus hanc solam exceptionem faciat, et exceptio firmet regulam in contrarium, plane nullam distinctionem facit inter alia beneficia, quæ

titulo clericali dantur, quantumvis simplicia sint, et solum obligent ad officium aliquod clericale, sed omnia illa spiritualia esse intellexit, et ad ministerium altaris pertinere. Unde idem Panormitanus, in cap. *Consulere*, de Simon., absolute dixit simoniam committi in spirituali beneficio obtinendo; et infra ait, quicquid competit clerico ratione ordinis, esse ita annexum spirituali, ut vendi non possit.

22. *Tertia opinio rejicitur.* — Non oportet ergo hic tertiam opinionem distinguere, nam Panormitanus plane sentit cum prima sententia. Et illa distinctio de beneficio simplici vel curato, cujuscumque fuerit, in presenti probabilis non est, quia in utroque est jus spirituale, et temporale emolumentum, et priori ratione neutrum vendi potest, parumque refert quod illud jus sit altius, majus, et nobilius in uno beneficio, quam in alio: nam, etiamsi sit minimum spirituale, materia est simoniæ juri divino contrariæ. Si autem habeatur respectus ad temporalitatem, de utroque est eadem ratio. Præbenda autem annexa temporali muneri, non est beneficium, proprie loquendo, ut ex dictis in principio capit. constat, et inferius etiam dicitur; et ideo loquendo de beneficiis, non oportet aliqua distinctione uti. Solum igitur superest ut duas sententias relatas conferamus. Inter eas autem, licet magna sit in verbis contrarietas, fortasse in re tanta non est quanta apparet. Ut tamen rem explicemus, et ex illa colligi possit proprius loquendi modus, dicemus prius quid in hoc genere fieri possit a Summo Pontifice sine vitio simoniæ, et quo titulo ac modo; deinde quid possit fieri ab inferioribus, vel nunc dispensatis a Pontifice, vel ex natura rei, ablata prohibitione positiva.

23. *Pontifex potest præbendam separare ab officio spirituali, et sic eam vendere sine simonia.* — Primo ergo potest Summus Pontifex fructus beneficii, seu præbendam, ut temporale quid, a titulo clericali et spirituali officio separare, et sic eam vendere sine simonia, sicut potest illam donare laico, etiam licite, si justam causam et rationem habeat, ut omnes fatentur, et constat ex dictis. Et si quis attente consideret rationes quas Navarrus adducit, plures earum solum hoc probant, scilicet posse Papam sine simonia vendere præbendam separando illam a canonicatu, vel simili titulo; sed hoc revera non est vendere beneficium, ut ex dictis constat. Unde etiam infero posse Pontificem vendere beneficium,

quod spirituale haecenus fuit, extinguendo spirituale officium, vel obligationem illius, quia tunc nihil spirituale vendit, quia in emptorem nihil spirituale transit, sed mere temporale. Et ita speculative id distinguendo, considerare possumus, ibi separari præbendam a titulo spirituali, extinguendo illum, et deinde vendi præbendam, ac subinde non vendi beneficium.

24. *Potest Pontifex dare beneficium cum onere solvendi quotannis partem fructuum beneficii.* — Secundo, potest Pontifex dare beneficium alicui cum onere solvendi quotannis sibi vel alteri partem aliquam fructuum beneficii; hoc etiam indubitatum est, et constat ex usu Ecclesiæ. Et ratio est, quia Pontifex est supremus dispensator temporalium bonorum Ecclesiæ, et ita potest fructus, qui ex humana institutione erant annexi titulo talis beneficii, ab illo separare, et sub alio vel sine titulo spirituali conferre, et hoc facit quando illo modo confert beneficium. Quare neque tunc venditur beneficium, quia illa pars fructuum non habet rationem pretii, quandoquidem nec erat ejus cui beneficium confertur, neque ab ipso pensio illa ex bonis ejus exigitur, sed ex bonis ecclesiæ vel beneficii vacantis alteri assignatur. Tamen, quia non separatur in perpetuum a beneficio, sed ad tempus, seu ad vitam pensionarii, imponitur beneficiato onus solvendi illam. Unde quoad illam partem ille solum fit tanquam administrator cum tali onere solvendi illam pensionario. Quod totum non fit a Papa, ut a domino illorum bonorum, et ideo non habet umbram venditionis, sed fit ut a supremo dispensatore. Et si applicat sibi pensionem, non accipit pretium, sed partem suæ congruæ sustentationis ex bonis Ecclesiæ, et sub eadem ratione applicat alteri.

25. *Probabile est posse Pontificem aestimare valorem pensionis quam beneficium imponit, et eam simul accipere.* — Tertio, probabile mihi est posse Pontificem, quando præbet beneficium cum pensione, aestimare simul temporalem valorem illius pensionis, et illum simul recipere pro se, vel pro alio, ab eo cui beneficium confert. Hoc dixit de Episcopo Major supra: sed de Pontifice multo est id verisimilius, ut aperte declarat Adrian., dicta solut. ad nonum, dicens, sicut auctoritate Papæ potest prius dari beneficium pro pensione, et postea redimi pensio, ita ejus auctoritate posse a principio intervenire pecuniam. Imo ibidem ait, eadem Papæ auctoritate posse per-

mutari beneficium pro officio temporali ecclesiastico, ut notariatus, non unum pro alio commutando, sed utrumque in se suscipiendo (ut sic dicam), et dispensatoria providentia distribuendo. Illud etiam de pensione et redemptione ejus simul facta admittit Sot., d. quæst. 7, art. 2, ad fin., in corp.; et licet Cajetanus, Opusc. 17 Respon., in 10, videatur contradicere, fortasse non intelligit in ordine ad Pontificis potestatem absolutam.

26. *Ratio assertionis.* — Ratio denique est, quia illa pensio beneficio imposita, vel imponenda, aut est mere temporalis, quia sine titulo spirituali alicui applicatur, et illa potest redimi ratione temporalitatis quam habet, ut infra dicemus. Ergo potest a principio et imponi et redimi, quod fit per dictum modum conferendi sub tali onere. Parum enim refert quod illa duo formaliter intercedant, vel virtute, vel quod temporibus distinctis aut simul fiant, quandoquidem, moraliter rem spectando, in idem redit. Et confirmatur, quia ibi non potest dici vendi beneficium, quia id quod postulatur et accipitur a beneficiato, non petitur ut pretium beneficii, nec quoad partem spiritualem, nec etiam quoad partem præbendæ, quæ ad illam pertinet, sed pro parte fructuum quæ in pensionem imponi censetur, et virtute imponitur.

27. *Difficultas proponitur.* — *Confirmatur ducto exemplo auditoratus et clericatus camere.* — Sed contra, quia hic modus conferendi beneficium non videtur purus a venditione illius; quia, licet pensio imponi et voluntate redimi possit, tamen cogere beneficiatum ut et pensionem acceptet, et simul eam redimat, totumque valorem simul conferat, contractum omnino onerosum, et alienum ab omni actu dispensandi bona ecclesiastica, esse videtur. Et declaratur ab incommodo quod Major tetigit; nam ille qui sic recipit beneficium, cogitur exponi periculo perdendi pecuniam quam præbet, si prius moriatur quam ex fructibus beneficii illam recuperet; ergo illud onus est pretio aestimabile, et beneficium revera datur pro aliquo pretio. Denique constat juxta communem usum et sensum curiæ Romanæ, clericatum cameræ et auditoratum vendi a Pontifice, et tamen supra dicebamus non aliter vendi a Pontifice, quam reservando sibi partem proventuum illorum officiorum, et valorem illius computando, et simul exigendo; ergo si quidpiam simile fiat in beneficio, revera vendetur.

28. *Satisfit.* — Respondeo hoc ipsum exem-

plum cogere nos, ut dicamus hunc modum dandi beneficia cum onere alicujus pecuniæ non esse intrinsece malum, sive appelletur venditio beneficii, sive quolibet alio modo. Probat, quia, licet illa officia cameræ Apostolicæ non dicantur beneficia, quia fortasse emolumenta eorum non sunt ex propriis ecclesiasticis redditibus, ex quibus instituta sunt beneficia, sed ex aliis stipendiis vel salariis a Pontificibus designatis, nihilominus in duobus, quæ ad rem præsentem maxime spectant, cum beneficiis conveniunt. Unum est, quod fundamentum illorum officiorum spirituale est, nimirum jurisdictio ecclesiastica, quæ per illa communicatur, unde functiones illorum munerum spirituales sunt, utpote actus jurisdictionis ecclesiasticæ etiam spiritualis, nam excommunicant, absolvunt, etc. Unde etiam sunt invendibiles, ut supra dictum est. Aliud, in quo conveniunt cum beneficiis, est, quod emolumenta temporalia illorum officiorum sunt spiritualibus annexa consequenter, quia dantur propter officium, sicut de beneficio dicitur cap. ult. de Resc., in 6, id est, propter spirituales functiones officii; nascuntur ergo illi proventus ex titulo et actione spirituali; ergo sunt illis annexi consequenter seu dependenter ab illis. Si ergo in illis officiis non est per se malum, nec contrarium juri divino illa tradere pro pecunia illo modo, profecto nec in beneficiis est contra jus divinum.

29. *Ratio petita ab auditoratu et clericatu camere urgetur.* — Neque ego invenio quid possit huic paritati rationis responderi. Nam, quod temporales proventus sint ex redditibus ecclesiasticis, vel ex aliis stipendiis, nil refert, quia ratio simoniæ non oritur ex qualitate bonorum temporalium, sed ex hoc quod detur pretium pro titulo vel officio spirituali; si enim hoc fiat in utroque officio aut beneficio, simonia erit; si autem in illis officiis separatur venditio emolumenti temporalis a venditione spiritualis tituli, non obstante annexione consequente, profecto etiam in beneficio separabilis erit. Quod si separetur, jam non erit simonia, etiamsi temporale illud emolumentum ex redditibus ecclesiasticis resultet, ut per se notum est. Est ergo æquiparatio evidens, nisi forte illa munera aliquid aliud temporale conjunctum habeant, non per se, nec consequenter, sed per accidens, et concomitanter annexum cum munere spirituali, ratione cujus vendi possint. Ut si fortasse habent etiam temporalem jurisdictionem adjunctam in ditione Papæ, vel aliquid simile, de quo mihi

non constat; et ideo pro certo habeo, stando præcise in ratione posita, et in titulo exigendi pretium seu pecuniam, actionem non esse simoniacam contra jus divinum.

30. *Solvitur objectio supra facta, asserendo illud non esse vendere beneficium, sed imponere onus temporale.* — Ad objectionem ergo respondeo illam non esse propriam venditionem beneficii, sed esse impositionem ejusdem oneris temporalis, quam Pontifex in beneficio facere potest, simul cum redemptione ejus antecedente, quæ redemptio, licet venditio sit, non est venditio rei spiritualis, ut constat, nec est venditio rei temporalis annexæ rei spirituali, quia illud onus non est per se annexum titulo beneficii, imo per impositionem talis oneris separaretur pars reddituum a titulo beneficii, ut etiam per se notum est. Neque etiam obstaret quod Papa nollet dare beneficia, nisi volenti statim redimere pensionem, quia cum ibi sint duo, datio et acceptio beneficii, et virtualis impositio ac redemptio pensionis, unum non miscetur cum alio, etiamsi simul fiant: et prior datio gratuita manet, etiamsi Papa nollet illam gratiam facere, nisi volenti acceptare redemptionem pensionis. Sicut si Petrus nolit mutuare Paulo pecuniam, nisi Paulus velit sibi vendere triticum, non est usurarius, dummodo non exigat obligationem in futurum, sed tantum actum præsentis venditionis pro justo et adæquato pretio; tunc enim non exigit pro mutuo aliquid pretio æstimabile, quia vendere rem justo pretio non est res æstimabilis novo et speciali pretio, magis quam mutuum, sed solum est concomitantia duorum contractuum, vel actionum, quas potest quis velle simul facere, et non unam sine alia. Sicut potest quis velle mutuare triticum alteri, si ipse mutuet vinum, et non alias, et sic de aliis, juxta doctrinam D. Thom. 2. 2. q. 78, art. 2, ad 4. Ita ergo in præsentis, licet officium non detur sine redemptione temporalis oneris, non ideo venditur officium, sed gratis datur, simulque venditur temporale emolumentum jam quodammodo separatum ab illo officio ex voluntate Pontificis, qui potest illa separare, et onus imponere.

31. *Respondetur ad confirmationem sumptam ex incommodo.* — Ad confirmationem autem sumptam ex incommodo, respondetur illud pertinere ad justam compensationem faciendam inter commodum et periculum, ut exactio nimia non sit, quod in omni redemptione pensionis vel oneris vitalitii servandum est; servata autem æquitate, inde non redun-

dat aliquod onus respectu spiritualis officii, quominus gratis conferatur. Ad ultimum consequenter censeo dicendum, proprie et simpliciter loquendo, revera non vendi illa officia, sed ipsa gratis conferri cum diminutione emolumentum respectu accipientium. Quam diminutionem Pontifex posset facere, vel minuendo stipendia, vel partem sibi reservando; ne autem illa diminutio fiat, pretio redimitur ab accipientibus talia officia; illud autem vendibile est, et Pontifex jus habet ad illud vendendum, quia supponimus posse juste illam partem emolumentorum sibi reservare. Quod si vulgo illa officia vendi dicuntur, est etiam vulgari modo, et materialiter rem spectando, non secundum veram et moralem rei proprietatem. Hoc tamen exemplum declarat, quod, licet in hoc modo dandi beneficia, exigendo pretium modo explicato in hac tertia assertionione, non sit in rigore simonia, merito Pontifices nunquam illum usurparunt in beneficiorum provisione, quia habet magnam speciem venditionis, quæ, licet in uno vel alio officio quasi proprio ipsius Pontificis possit permitti sine simonia, vel gravi incommodo, in beneficiis generaret magnum scandalum, et viam ad infinita mala aperiret; ideoque licet in rigore non sit illa simonia contra divinum jus, omnino vitanda est, et hoc fortasse docere voluit Cajetanus supra; et Soto ac Major id non negant.

32. *Media aliqua separatione præbendæ potest Pontifex dare beneficium exigendo pecuniam; si non detur separatio, non potest.* — Quarto, hinc concludo media formali vel virtuali separatione præbendæ, seu fructuum, quoad aliquam saltem eorum partem, posse Pontificem cum exactione alicujus pecuniæ dare beneficium, nulla vero facta separatione non posse, et ita absolute loquendo non posse vendere beneficium. Sic conciliantur opinioniones supra relatæ, juxta Adrian., Navar. et alios. Nam prior procedit juxta hanc posteriorem partem, altera vero juxta primam partem assertionis. Et si Cajetanus attente legatur in d. quest. 100, art. 4, plane admittit priorem partem hujus assertionis. Quæ quidem satis probata et declarata est ex dictis. Nam de separatione formali procedunt prima et secunda assertio, virtualis autem separatio declarata est in tertia. Et potest etiam aliis exemplis declarari: nam si pingue beneficium pro tenui pensione aliqua, imposita super beneficium pingue, excessus temporalis compensetur, il-

lius tantum ratione habita, ut quotidie fit; ergo etiam potest concedere ut, data a principio certa pecuniæ summa pensioni moraliter æquivalenti, commutatio fiat, quia sicut potest postea concedere redemptionem pensionis, ita potest uno actu utrumque concedere, et tunc dicimus fieri virtuales separationem, quod tenent Soto, et alii supra allegati, et quos infra tractando de permutationibus beneficiorum afferemus, ubi hoc punctum latius declarabimus. Denique hanc partem probant omnia adducta pro secunda sententia.

33. *Ratione probatur.* — Et ratio est, quia Papa est supremus dispensator honorum Ecclesiæ, et ideo sicut re ipsa potest separare redditus ab spirituali titulo, ita mente, et intentione, et voluntate potest separare temporale ab spirituali, et ita compensare temporale cum temporali, et spiritualia vel gratis, vel pro spiritualibus conferre. Aliqui etiam hoc declarant, quia Papa potest separare in re ipsa temporales redditus ab spirituali titulo, et dare spiritualem titulum sine jure ad temporalia; ergo quando dat alicui spiritualem titulum, potest ab illo exigere summam pecuniæ, ut relinquat illos redditus annexos illi titulo, et non illos separet, vel ut separatos uniat. Sed ego non tam facile hoc admitterem, tum quia cum illa competant Pontifici per supremam potestatem spiritualem, illud plane esset vendere usum suæ potestatis, quod est contra divinum jus; tum etiam quia emere a Papa, ut fructus maneant uniti beneficio, est emere, ut semper liceat acquirere jus ad illos fructus, mediante spirituali ministerio; hoc autem est vendere ministerium ipsum, ut statim dicemus. Denique ipsamet annexio talium fructuum ad spiritualem titulum, spirituale quid est, tam quoad potestatem a qua manat, quam quoad terminum spiritualem, qui ibi necessario involvitur, quam etiam quoad finem, qui est ut spiritualia conservari possint, ut dicitur in d. cap. *Si quis objecerit*, 1, q. 2; ergo pro conservanda annexione fructuum, vel restituenda, aut denuo faciendâ, non potest pretium dari vel accipi, etiam a Papa. Solum ergo potest temporale ipsum separari, et ut sic compensari, et pretio redimi auctoritate Pontificis.

34. *Probatur secunda pars conclusionis.* — Jam vero probatur altera pars conclusionis. Et imprimis in illa procedunt rationes omnes pro communi sententia Theologorum adductæ. Et deinde explicantur in hunc modum, quia si beneficium non separatur ab officio spirituali,

quando venditur beneficium, pretio emitur facultas obtinendi illos redditus, et jus ad illos, mediante spirituali ministerio; ergo emitur et venditur ipsum spirituale ministerium, saltem ut medium necessarium ad temporalia acquirenda. Declaratur primum in hunc modum, quia ante exhibitum spirituale ministerium non est acquisitum jus ad temporales redditus, veluti directe et immediate in ipsis, sed tantum virtute in ministerio spirituali, quatenus is, qui possidet beneficium, habet jus ministrandi, et per spirituale ministerium consequendi proprium et formale jus ad temporales redditus; ergo vendere illud jus ad redditus quasi radicale, est vendere ipsum ministerium spirituale. Atque in hoc cernitur magna differentia inter hæc temporalia, ut annexa consequenter, vel antecederet; et solvuntur fere omnia quæ pro prima opinione adducta sunt, si contra hanc objiciantur. Denique declaratur, quia si Papa non separet fructus beneficii ab ipso beneficio, sed velit semper ut sint stipendium sustentationis debitæ pro spirituali munere, si hanc ipsammet sustentationem vendat, convincitur vendere ipsum spirituale munus, etiamsi ipse dicat se id non intendere. Nam vendit rem annexam spirituali muneri, ut annexa est, id est, ut est sustentatio debita ratione talis ministerii spiritualis; ergo necesse est ut venditio aliquo modo attingat rem ipsam spiritualem, et in illam cadat. Et hoc etiam bene confirmat cap. *Si quis objecerit*, quod aliqui interpretantur de annexis tantum concomitanter, sed aperte loquitur etiam de beneficiis, ut supra vidimus. Alii vero, ut Ugolin. et indicat Navar., exponunt regulam illam: Qui unum vendit, aliud inventum non relinquit, intelligi secundum præsumptionem juris, non secundum veritatem. Sed non placet, quia secundum rei veritatem et rigorem loqui videtur Papa, cum dicat, *penitus desipere* qui illud negat, et cum exemplum adducat de corpore, quod sine anima vivere non potest, quod non ex præsumptione dicitur, sed ex veritate rei. Loquitur ergo de temporali ita annexo, ut non nisi per spirituale comparari possit; nam qui tale temporale vendit manente annexione, non potest non aliquo modo vendere ipsum spirituale; secus vero est quando fit formalis vel virtualis separatio, ut declaratum est.

35. *Prælati inferiores nec possunt vendere beneficium sine simonia contra jus divinum, nec pecuniam exigere aliis titulis explicatis.* — Quinto, ex his a fortiori constat, inferiores